

Yksi niistä roistoista

”Myöskin vanhoillisten luokkien piirissä voi olla yksityisiä yksilöjä, jotka ovat luokkansa kanssa yhteiskunnallisesti vain löyhässä yhteydessä ja joihin ei kehity (kapitalistiluokan) luokkatietoisuutta. Mutta sen ohella on heissä voimakkaita yhteiskunnallisia velttejä ja hyveitä, jotka saavat heidät inhoamaan kaikkea teeskentelyä ja kaikkea häpeämätöntä ruokottomuutta...” — K a u t s k y.

Jos sosialismi olisi ainoastaan pelkkä jalo aate, kaunis ihanteellisen yhteiskunnan suunnitelma, joka toteutumisen perustaisi siihen toivoon, että se jaloudellaan ja kauneudellaan valtaa oikeamielisten ihmisten sydämet, niin ei sen toteutumisen olisi mitään mahdollisuuksia.

Sen kohtalo olisi sama kuin oli S:t Simonin ja muiden utopistien ihanneyhteiskunta-suunnitelmilla.

Se jäisi vain kauniiksi suunnitelmaksi historian lehdille, todistukseksi kannattajainsa ihmisystävällisistä harrastuksista.

Yhtä turhaan kuin S:t Simon saisi sekin odottaa teoriainsa toteuttajia.

Mutta nykyaikainen tieteellinen sosialismi ei olekaan pelkkä aate, huolimatta siitä vaikka siihen sisältyykin kaikkien aikojen ylevimmät yhteiskunnalliset ihanteet.

Sen toteutumisen toiveet eivät perustu siihen, että se aatteellisella ylevyydellään vetäisi puoleensa jalomielisiä yksilöjä eri yhteiskuntaluokista.

Sen edistymisen salaisuus perustuu siihen tosiasiaan, että taloudellinen kehitys luonnonlain pakolla ajaa työväenluokan sosialismin viitottaman yhteiskunnallisen kumouksen tielle.

Sen mahti perustuu siihen voimaan, jonka työväenluokka omaa nykyaikaisen tuotannollisen koneiston käyttäjänä, yhteiskunnan todellisena ylläpitäjänä.

Sen vuoksi kaikki se kannatus, minkä sosialistinen liike, sen aatteet ja ihanteet, saa ulkopuolelta varsinaisen työväenluokan, ansaitsee huomiota vain mielenkiintoisena sivuilmionä — ilmiönä, jonka varaan ei mitään voiton toiveita rakenneta.

Siinä mielessä ansaitsevat huomiota nekin myötätunnon ja kannatuksen ilmaisut, joita Suomen sosialistit ovat saaneet porvariluokkiin lukeutuville kirjailijoilta ja taiteilijoilta aikana, jolloin luokkataistelu huimaavalla nopeudella oli ajautumassa kohti veristä yhteentörmäystä.

Kuvanveistäjävanhuksen Ville Väilgrenin Työmiehessä julkaisema mielipiteenilmaisu lienee niistä mielenkiintoisimpia.

Sen avomielisyys ja rehellinen asiain todellisen tilan tunnustaminen muodostaa räikeän vastakohtan niille ruokottomille parjauksille, joita porvariston palveluksessa olevat sanomalehdet viheliäisimpiä räpäleitä ”Pohjan Tähtä” ja ”Päivälehteä” myöten mielipuolisuuksia lähentelevällä raivolla syyttävät vapaustaistelussaan vertaan vuodattavaa Suomen työväestöä kohtaan.

Samaan aikaan kuin nämä porvariluokan palvelukseen prostituerautuneet tuhrustajat kirkuvat sosialismin muodostavan kamalimman vaaran, mikä Suomea koskaan on uhannut, kirjoittaa tämä pitkän elämäkokemuksen

omaama harmaahapsinen taistelija:

“Nykyisin ei ole mitään muuta sellaiselle pienelle kansalle kuin Suomen kansa on, kelvollista hallitusjärjestelmää kuin **sosialidemokratinen**”.

Nämä parjaajat, jotka vallankumoustaisteilijoita häväistessään nyt suorittavat sitä inhoittavaa tehtävää, jota rosvoluokan kynäkätyrit kaikkien vallankumousten aikana aina ovat suorittaneet — nämä pitävät kamalaa melua “tunnottomista johtajista”, jotka “rikoksellisella kiihotuksellaan” saattoivat asiat sekasorron tilaan. Nämä “tunnottomat” johtajat varsinkin Suomen Työmiehessä esittämillään mielettömillä vaatimuksilla saivat roistomaisuuteen taipuisan osan muuten niin siveästä Suomen kansasta kiihotettua porvaristoa vastaan taisteluun, johon taisteluun ei muka työläisillä ollut mitään todellista syytä. Niin selittävät parjaajat puhuen kauhulla noista “maan perikatoon syökseivistä mielettömistä vaatimuksista,” joita Työmies on esittänyt ja “joille se on saanut kannatusta roistoväen keskuudessa”.

Noista Työmiehessä esitetyistä vaatimuksista arvelee Ville Vallgren näin:

“Ei ole tarpeen tarkastella niitä kaikkia vaatimuskohtia, joita Työmies on esittänyt. Ne ovat **kaikki oikeutettuja ja välttämättömiä toteuttaa** koko kansan yhteisen onnen vuoksi”.

Näinpä siis tämäkin Suomen porvariston ihailema taiteilija vanhoilla päivillään joutui roistojen kirjoihin antaessaan tunnustuksen Työmiehessä esitetyille “maan perikatoon syökseville, mielettömille vaatimuksille”.

Ja ettei tultaisi siihen käsi-

tykseen, että hän tälle “roistomaisuuden” tiele on antautunut hetkellisessä tunnepuuskassa, siltä varalta selittää hän samassa kirjoituksessaan mielipiteidensä perustuvan todelliseen olojen tuntemiseen, vuosien varrella muodostuneeseen vakaumukseen. Hän kirjottaa:

“Tiedän tämän koska olen 62-vuotias työmies, jolla on kokemusta sekä Suomessa, että Parisissa 36-vuotisesta oleskelustani. Parisissa olen seurustellut sosiaalidemokratisten työmiesten kanssa, jotka ovat edustaneet eri ammatteja, kuten kivenhakkaajain — johon ammattiin itse lähinnä kuulun —, muurarien, seppien, puuseppäin ja kirvesmiesten sekä metalli-, kipsi- ja sementtivalurien kanssa. Tällä perusteella on minulla oikeus puhua työmiesten asiasta”.

Ville Valgren ei ole tuotannoltaan taistelevan työväenluokan taiteilija. Hänen runsas, taiteellisessa suhteessa arvokas tuotantonsa käsittää pääasiassa teoksia, joiden tarkoituksena on kauheudellaan ilahduttaa ihmissilmää. Hän on veistellyt tilausten mukaan patsaita, muutokuvia ja koruja porvarien koteihin. Ollut siten koko ikänsä läheisessä kosketuksessa porvariston kanssa ja tullut tuntemaan sen. Hän on huomannut sen henkisen köyhyyden, sen harrastusten mataluuden ja sen “taiteen ystävään” tökeryyden. Tämäpä onkin syövyttänyt häneen haihtumattoman halveksimisentunteen olemattomalla “sivistyksellään” rehentelevää porvaristoa kohtaan.

Tämä porvariston halveksiminen on ollut hänessä siksi huomattava, että yksimpä Eino Leinokin on katsonut tarpeelliseksi

siitä mainita kuvaillessaan Ville Vallgrenin taiteilijaluonnetta. Muutamassa joku vuosi sitten ilmestyneessä Suomen porvarien juhlaulkaisussa Eino Leino näet kirjoittaessaan Ville Vallgrenista ja kuvailtuaan ihailevassa äänilajissa hänen merkitystään taiteilijana ja hänen luonteensa hyväntahtoisuutta, sanoo lopuksi:

“Ville Vallgrenin hyväntahtoisuus on kuitenkin siinä silmänräpäyksessä lopussa, kun tulee kysymys häntä ympäröivän yhteiskunnan tukahduttavasta ilmakehästä. Silloin iskevät hänen silmänsä tulta. Ja silloin ylisee hänen äänensä tuomiopasuunana yhteiskunnan isoisten päiden yli, jotka eivät ymmärrä hölynpölyä taidetta ja taiteilijoita elähyttävistä elämänihanteista”.

Silloin sopi vielä Eino Leinon mainita tämä sellaisena viattomana, taiteilijan persoonallisuutta mielenkiintoisemmaksi tekävänä “omituisuutena”, “taiteilija-oikkuna”, jolle “isoistenkin” sopii anteeksiantavasti hymyillä. Sillä silloin vielä istui porvaristo vakavasti vallansatulassa tsaarivallan pistimien turvissa.

Nykyisin tuskin Vallgrenillekaan kapinallisuus tuottaa päänsilityksiä porvarien taholta — porvarien, jotka kaikki työväestön vaatimusten kannattajat on armotta julistanut roistoiksi, hirsipuhun vedettäväksi hylkiöiksi.

Tuntiessaan taiteilijana sympatiaa taistelevaa työväestöä kohtaan, on ukko Vallgren kuitenkin oikealla tolalla. Työväenluokan voitto myös tuo vapauden taiteellekin, jonka kapitalismi on kahlehtinut kuten työväenluokankin, esittäen taiteelle armottomana ehtonaan: miellytä minua tai muserru.

Taistellessaan palkkaorjuuden hävittämiseksi vallankumouksellinen työväenluokka käy samalla historian vaihtavinta sivistystaistelua. Se raivaa tietä todelliselle kulturille, todelliselle ihmisyydelle, todella vapaalle taiteelle, sellaiselle taiteelle, joka ei ole riippuvainen henkisesti raakalais-teella olevasta riistäjäluokasta.

Sivistyneimmät, rehellisimmät ja rohkeimmat porvaristoonkin kuujuvat yksilöt antavat tälle taistelulle senvuoksi tunnustuksensa. Ja vaikka sellaiset tunnustukset, kuten alussa sanottu, eivät valankumoustaistelussa esiintyviin voimasuhteisiin vaikutakaan sitä eikä tätä, niin ovatpahan ne kuitenkin nekin eräänlaisia ajanmerkkejä, huomioonotettavan arvoisia aikana, jolloin porvariston palveluksessa olevain “henkisen työn” tekijäin lauma yleensä käyttää kaiken kykynsä keksiäkseen toinen toistaan ruokottomampia parjauksia valankumoustaistelussa vertaan vuodattavan työväenluokan häväämiseksi.

K. A. Suvanto.

